

jeden glavnih delavcev za narodno probujenje iz dobe dra. Ljudevita Gaja. Bil je nekoliko časa urednik Gajevim „Narodnim Novinam“, a najznamenitejše književno delo njegovo je nemško-hrvatski slovar, katerega je izdal skupno z Ivanom Mažuraničem. Ta slovar ima še dandenes svojo ceno in vrednost.

18. septembra umrl je v Zagrebu znameniti šolnik in pisatelj hrvatski, šolski nadzornik Mijat Stojanović, porojen 1816. leta v Babinej Gredi v bivšej Vojnej krajini. Najznamenitejše delo njegovo so „Slike iz pučkoga života hrvatskoga naroda v Slavoniji i Srijemu“, katere je „Matica hrvatska“ nagradila iz Draškovićeve zaklade. Te slike in narodne pripovedke, pesni, poslovice, katere je St. vse svoje življenje vestno zbiral ter jih mnogo tudi na svitlo dal, imajo največjo ceno izmej vseh njegovih književnih del. Preložil je tudi znamenito Salzmannovo knjižico „Krebsbüchlein“ pod naslovom „Zablude uzgoja“ ter jo hrvatskim odnošajem tako primerno predelal, da se more imenovati izviren spis. Priobčil je poleg tega brezštevilo razprav pedagogiške vsebine po raznih novinah hrvatskih. „Mijat Stojanović bijaše visoka stasa i osbiljna, poštena lica, pravi tip starih krajišnika. U društvu ljudskom bijaše on uzor čovjeka u svakom pogledu: kao suprug, otac, drug i prijatelj. Pošten kao suho zlato, čedan i uljuden do poniznosti znao si je pribaviti sveobće štovanje“ — piše „Vienac“.

G. Baudouin de Courtenay, mej Slovenci dobro poznani učenjak, pride, kakor slišimo, prihodnje leto zopet mej Slovence. V tem času svojega odpusta skušal bo, ako mu ruska vlada dovoli „komandirovko“, urediti narodno blagó, nabrano v letih 1872. in 1873. po Gorenjskem, Goriškem in Beneškem. Želeti je, da temu učenemu gospodu, rojenjá Poljaku, tudi v prihodnje Slovenci pomorejo, kakor so storili l. 1872. in 1873. Kako čislán učenjak je ta gospod mej slavisti, kaže uže to, da ga je izvolil Jagić pri izdajanji in spisovanji novega „primerjajočega slovarja slovanskih jezikov“ za sodelavca pri slovenskem jeziku in njega narečjih. G. Baudouin, sedaj profesor na kazanjskej univerziteti, je o slovenskih narečjih izdal uže dve večji razpravi, jedno o rezijanščini in jedno o bohinjsko-posavskem govoru.

Zanimati utegnejo koga najnovejši njegovi spisi, kateri so ti-le:

1) Lani (1880.) spisal je v „filologičeskija zapiski,“ izhajajoče v Voroneži, kritiko o Trstenjakovej knjigi „Slovansščina v romanščini,“ o katerej ne govori nikakor pohvalno. — Tega istega leta priobčil je v istem listu tudi nekaj opómenj o A. Klodičevem spisu „o narečji beneških Slovencev,“ katerega je bil natisnil tudi pokojni Sreznjevskij v svojem delu „Friuljskie Slavjane, Sankt-peterburg 1878.“ Drugih Slovincem nevažnih kritik nečemo omenjati.

2) Letos je spisal ta učenjak za jezikoslovce važno knjižico: „Někotorye otděly „sравnitel'noj grammatiki“ slovjanskih jazykov. Ottryvki iz lekcij J. Baudouina-de-Courtenay, čitannych v 1880—81 ak. godn. — Varšava 1881. 8°, 80 + II. Poseben ponatis iz „Russkago filologičeskago věstnika.“ — V tem delu govori najpoprej o različnih slovanskih pismenostih, potem o splošnem značaji glasov v raznih jezikih slovanskih; dalje o tem, kako se ujemajo glasovi raznih slovanskih jezikov z dotičnimi znamenji v pismu. — Govor je dalje o izmèni glasov, o koherentih, homogenih, fonemih itd. — Cena knjige je 60 kop. (1 M. 80 Pf. = 1.08 gl.). Dobiva se, kakor vse knjige tega

učenjaka, najlaže za Avstrijo pri F. A. Brockhausu v Lipskem, kakor tudi po drugih, toda Slovencem menj priročnih, ruskih mestih.

3) Druga knjiga, katero je g. Baudouin letos izdal in sicer meseca junija, slóve: „Podrobnaja programma lekcij J. Baudouina de Courtenay v 1877—1878 učebnom godu.“ Cěna 2 rub. 50 kop. (7 Mark = 4.20 gld.) Kazánj. 1881. 8°, IV + 320 + XV. — Ta knjiga je važna za vsakega učenca filologije, ker nahaja v njej na tanko zaznamenovane filološke knjige gledé jezikoslovja sploh in slovanske filologije posebe. G. Baudouin izdal je jednako delo uže l. 1878., o katerem g. Jagić v „Archivu“ káj pohvalno govori. Ta letošnji program, ki se je začel tiskati uže koncem 1878. l., ali se je vsled tiskarskih razmér zakesnil do letos, mnogo je popolnejši in obsirnejši od prvega, izdanega v početku l. 1878.

Še neko drugo knjigo je letos izdal Baudouin, katere pa nismo videli. Naslov jej je: „Ottryvki iz lekcij po fonetikě i morfologii ruskago jazyka, žitannyh v 1880—1881 ak. godu.“ Voronež, 1881. Cěna 75 kop. (2 M. 20 Pf. = 1.32 gld.) — Omeniti imamo še nekaj del mladega Poljaka, privatnega docenta na kazanjskeji univerziteti in učenca g. Baudouina de Courtenay, N. V. Kruševskega, ki je izdal za fonologijo slovansko znamenito delo: „K voprosu o guně. Izsledovanie v oblasti staroslavjanskago vokalizma.“ Osobyj ottisk iz „ruskago filologičeskago věstnika“. Varšava 1881. 8°. II. + 110. Cěna 1 rub. — Jeden del te razprave izdal je g. Kruševski tudi v nemškem prevodu pod naslovom: „Ueber die Lautabwechslung.“ Von N. Kruzewski. Kasan 1881. —

Druga Slovencem bolj zanimiva knjiga Kruševskega je: „Zagovory kak vid ruskog narodnoj poezii“. Cěna 50 kop. — Zadnji čas je, da se tudi pri Slovencih zberó zagovori, kolikor se jih še nahaja mej narodom. Doklér jih némamo pred seboj, ne moremo, se vé da, govoriti o njih vrednosti. Znano nam je, da so jih bili pred leti goriški dijaki nekaj maloštevilnih izročili g. prof. Erjavcu. — Pri tej priliki opozorili bi naše rodoljube, ki se bavijo z nabiranjem narodnega blaga, naj zapisujejo pridno tudi kletvine, ki utegnejo biti časi na več stranij zanimive. Naš narod néma jih ravno malo, kakor je sploh znano.

K. Štr.

J. J. Kraszewski, slavni poljski romancier, izdal je koncem 1880. in tečajem 1881. leta več novih plodov svojega neizcrpivega duha. „Dwa bogi, dwie drogi“, povest iz sedanjega časa in „Pan z panow“, slike iz života; „Zadora“, povest iz konca 13. veka, dalje „Przygodg pana Marka Hinczy“, povest iz staroplemiškega života. Poljska kritika tudi v teh delih hvali nedosežno pero Kraszewskega.

Bosiljak Hrcegovacki. Zabavno poučni list za književnike i pouk. Tako se imenuje nov časopis, katerega hoče v zvezkih po dve poli obsežnih po dvakrat na mesec izdavat Fran Miličević v Mostaru. List bode tiskan z latinico in cirilico, cena za vse leto mu je 5 gld.

„LJUBLJANSKI ZVON“ stane vse leto 4 gld., pol leta 2 gld., četvrt leta 1 gld. Naročnina pošilja se upravnistvu v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani.

Založniki: dr. I. Tavčar in drugova. — Za uredništvo odgovoren: Fr. Levec.

Tiska „Národna tiskarna“ v Ljubljani.